

(a) R. Sylv. comprobantur. Ita' decidit Sylvius (a), qui dicitur: Respondetur, Superiorum Regularem posse Monialium, de qua queritur, transmovere ad aliud ordinem Ordinis. Et clausura Monasterium suo Jurisfidebunt: quia hoc est ipsi Moniali uile est, & nullo jure prohibetur. Quod tamen sic intelligendum est, ut quemadmodum in praecedenti decisione probavimus, cum licentia Superioris Regularis necesse sit licentiam quoque Episcopi simul concurrere.

C A S U S X I X.

AUGUSTINA Religiosa Professa obtinuit a legitimo Superiori sui Conventus facultatem inde egrediendi, ut accederet ad suos Parentes, ibidem apud eos per spatium quindecim dierum remansura. Eam perinde ac ipsam Superiorum non latet, ejusmodi causam omnino futilē esse, ac nullius momenti. Num peccavit mortaliter, ejusmodi licentiam sibi vindicando: & ipse Superior potuit ne eamdem ipsi facere, abique eo quod mortalī peccato semetipsum constringeret?

R E S P O N S.

Quamquam non possit dubitari, quin Augustina mortaliter peccavisset, si non accedente legitimi Superioris licentia, de suo Convento praecepisset dilectio: Non tamen exstipulamus, siquidem inde non erupta fuerit, nisi primum obtenta praefata licentia, ipsi imponendum esse lethalis culpe ratum, licet levissima omnino sit causa, quam ejusdem facultatis sibi obtainenda gratia allegavit: Enimvero, cum ipsius Superior istam causam probatissimam habuerit, potius sane, & quidem cum certissimo aliquo juris fundamento ipsam existimare, se posse, absque ne minimō quidem scrupulo, impertita sibi facultate gaudere.

Quam decisionem mutuam ab intelligentissimo rerum Theologicorum Doctore (b), qui alia omnino ratione rem considerat quantum ad Superiorum, a quo ejusmodi copia data est. Cenit namque, a nullo quoque Religiosarum Præposito posse sine peccato mortali iisdem indulgeri, nisi ex gravissimis omnino causis, discedendi de suo Convento facultatem; quibus gravissimis causis nemo sane mentis annexet causam egrediendi, ad inviendos parentes. Et vero si Superioris ejusmodi causas aetate frivolas, tanquam sufficietes ac legitimas haberent; inde prorsus everteretur, quod inter ea, que spectant ad regularem Disciplinam Monialium, potiorum locum obtinet, & plurima cum attentione tanquam istius Disciplinae primariū caput habendum est, atque conservandum; siquidem ex tanta Disciplina istius dissolutione contingit, ipsas Religiosas varias tentationes, ac peccatorum periculis obnoxias patere, quibus quotidiani quasi collisi seculares impingunt, ac miserrimi succumbunt.

C A S U S X X.

HECTOR cuius Provincia præpositus Gubernator, in qua Monialium Conventus positus est, cum confueisset in proprium usum adhibere torcular, quod istius Religiose domus proprium est, atque intra concepta clausura regularis inclutum; & a Superiori fuisse verbis expressis interdictum Monialibus, ne iuri torcularis ulrum ei deinceps permitterent; inde gravissime omnino offendus, propter quod & antecessoribus eius, & ipsimet ejusmodi facultas jampridem concepta fuisset: ut quam pafus erat, repulsa ulcereretur, milites in villas istius Monasterii immisisti, qui ibidem plurimum detrimentum attulerunt, & etiamnum minantur futurum, ut nider deinceps magis detrimentosam valitatem importent. Quia de re petit Superior, utrum, quo tantæ vexationis finem fieri obtineatur, posse tutu conscientia, Hector permittere, ut pro solito more, usum istius torcularis adhibere sibi perget: quamquam inde clausura regularis Monasterii infringatur;

R E S P O N S.

(c) R. Syl. De simili fere cafu confultus olim fuit insignioris proris nota Duacensis Professor (c), qui eum ut disolvere, sic respondit 21. Aug. 1641. 1. Prudentiae esse Superioris Monasterii, summa cum re-

verentia monere prefatum Gubernatorem, quem tantopere offendat repulsa torcularis, quique ea, quæ fertur in proposta questione, eadem ratione omnino detrimentola ulcicebatur; nec Monialibus mentem unquam affuisse, in offenditionem ipsius ulla ratione incurandi, sed tantummodo illud exequendi, quod a sanctis Canonibus, ac potissimum a Concilio Tridentino de regulari clausura Monasteriorum Monialium tantopere commendatur: neque ipsum iis, ea de re, Decretis obsertere posse, quin fese eo ipso Legibus Ecclesiasticis non obsequentem prodat, ipsique Ecclesie rebellem. 2. Si dictus Gubernator animo obfirmaret, & ultionem tenaci esse insisteret, & Superiori adest gravissimum aliquod timendi incitamentum, ne obfirmaret se, ad infernā iterum Monasterio tanta detrimenta: ipsum posse in eo causa, proposito interdicto desistere, quod Monialibus significaverat, & dissimilare silentio ipsam clausuræ regularis violationem, eidem amplius nullatenus resistendo.

Ratio autem, quam ea de re fugerit inelytus Theologus, quem jamjam allegavimus, ea est. Quia Lex, que mandat, ut Superiores curant, ita servari clausuram Monialium, ut nullus ad eas ingredi posse sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtentia, est Ecclesiastica, a: ut adeo humana. Porro addit laudatus Author: Leges humanae ordinariae non obligant, quando servari non possunt, absque gravi justitia honorum: quippe certum sit ipsum Legislatorum, hoc est, Ecclesiam non intendisse exigere, ut in ejusmodi cafu, sua Lex adeo stricte observaretur.

Et quidem ut fert regula Juris (d): In omnibus quidem, maxime tamen in iure aquilas spellantur. (d) R. Syl. & de dictu Episcopi. Atque si vellet Legislator, nihil obstante detrimento tam notabilis, Legem suam omnino religiose custodiri: ipsius Lex foret prorsus iniusta. Ergo unde possit affirmari, licet Lex nisi ex gravissimis omnino causis, discedendi de suo Convento facultatem; quibus gravissimis causis nemo sane mentis annexet causam egrediendi, ad inviendos parentes. Et vero si Superioris ejusmodi causas aetate frivolas, tanquam sufficietes ac legitimas haberent; inde prorsus everteretur, quod inter ea, que spectant ad regularem Disciplinam Monialium, potiorum locum obtinet, & plurima cum attentione tanquam istius Disciplinae primariū caput habendum est, atque conservandum; siquidem ex tanta Disciplina istius dissolutione contingit, ipsas Religiosas varias tentationes, ac peccatorum periculis obnoxias patere, quibus quotidiani quasi collisi seculares impingunt, ac miserrimi succumbunt.

Quæ decisio roboris multum potest accipere ex principio, quod S. Thomas constituit, ea ratio, que sequitur (f): Quia sequitur Legislator non potest omnes casus intuiri, propositum Legem secundum ea, quæ in pluribus accident, forense intentione suam ad communem utilitatem. Unde si emergat casus, in quo observatio talis Legis sit damno communis saluti, non est obseruanda. Et paulo post: ille, qui in casu necessitate agit præter verba legis, non judicat de ipsa lege: sed judicat de cafu singulari, in quo videt verba legis obseruanda non esse. Et iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(e) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(f) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(g) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(h) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(i) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(j) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(k) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(l) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(m) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(n) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(o) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(p) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(q) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(r) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(s) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(t) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(u) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(v) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(w) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(x) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(y) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(z) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(aa) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille, qui habet regere multitudinem, habet potestam dispensandi in Lege humana. Quo quidem punto principio, inde facile concideret est, Superiorum Monasterii, de quo quelio est in subiecta specie, posse citra peccatum dispensare circa legem, quia clausura necessitas inducit, aut fatem ab eo silenter diffundandam esse ipsam violationem regularis clausuræ, quam Hector sua adhibens favit petulantem intrigit: utpote non sit animo præfuerendum, cum Synodus Tridentinam, tum Summos Pontifices voluisse legis istius urgere obseruationem, ut in eo calu, in quo integræ Monasteriorum pene inevitablem impedit.

(bb) R. Syl. & de dictu Episcopi. At iterum denuo: Contingit autem quandoque, quod aliquod præceptum, quod est ad communem maleitatem, ut in pluribus non est convenienter, ut perfice, vel in hoc cafu: quia vel per hoc impeditur aliquid melius, vel etiam inducetur aliquid malum.... iteo ille

po, qui fecit auctoritatem scriptam sedis sua Episcopalis dimittendae, remanet in integrum jus continuandi Episcopalis officii, & quæ eidem annexuntur, quotumcumque muniorum in sua Dioecesi peragendorum, donec ipsius renuncatio fuerit a Summo Pontifice acceptata. & ipsius ministris eo usque ministeriorum sibi commissorum obeundorum facultas eadem juris ratione observatur: ut judicatum est Arresto consilii de rebus ad Regnum pertinentibus 9 Aprilis 1647. pro Floriopoliensi Episcopo contra Decanum & Capitulum ipsius Ecclesie: quod subseguente alio ejusdem Concilii Arresto confirmatum est 26 Aprilis 1657. quo Parlamentis injungitur, ne presumant, ea de re, in contrarium pronunciare.^(a)

C A S U S P R I M U S.

EUTYCHIUS Abbas de S. Pantaleone Abbatiam suam dimisit in manibus Regis in favorem Hieronymi sui Neptoris. Numquid ex ejusmodi renunciatione jus Refignatio cedit ad præstatum Beneficium? & si cedat, nonne potest, absque illa simoniae labi suscipione, summan pecunia quamdam præbere alio Aulico, qui agat apud Regem eo fine, ut ab eo resignationem istam admitti obtineatur?

R E S P O N S.

Priusquam questioni proposita sua assignetur responso, non est abs re alienum præmitere, quibuidam Auditoribus vixim fuisse, nulatenus posse dimissionem factam in favorem ab ipso Rege admitti.^(b) Plurimi tamen occurunt^(c), qui partem oportet, propugnant, atque ea ratione postissimum innituntur, quod scilicet Rex loco summi Pontificis habeatur, quantum ad Beneficia, quomodo collatio pertinet ad Regiam Majestatem. Quam quidem alteram opinionem ex ulque dumtaxat, ut veram potentes, donec eandem penitus infexerimus, ubi de resignationibus locus ac sermo recurrent^(d); interea dicimus, Hieronymo nullum jus concedit ad Abbatiam, que ipsi ab ejus Avunculo in manibus Regis, atque sub ea conditione, quod ipsa Regia Majeſtas favere vellet, resignata est.^(e) Namque resignationis iuris admittenda nulla, inde obligatio Regi inducitur; & cum Abbatia vacatio contingit ex obitu Refignantis, liberum ei omnino relinquunt, ad eandem, quem libuerit alium, præter Hieronymum, feligere ad nominare. 2. Quoniam, cum conditionata sit, quam Eutychius obtulit, renunciatione, neque conditio fuerit acceptata, nec completa, nulla prorsus perseverat; neque adeo ne minimum quidem jus refignatorio conterit; que cum ita sine, inde manifestum omnino fit, non posse, absque aperta simonia resignationem predicatam ab Hieronymo urgeri, ex data pecunia aliqui Aulico, ut eamdem apud Regem persequeatur, atque suis sollicitationibus obtaineat; ut enim simonia realis occurrit, quando, cui de aliis Beneficiis, si quis fecerit, ibi collatorum sibi collato, aut eo in se, tibz. ina 11. in can. si quis. Præb. 11. in c. Clem. 11. in c. ex infinito. & Cœl. 11. in c. Nobis 11. in c. monia. &c. 1. t. (f) Nicolau. 11. in can. statuimus 107. & Urbi. 11. in c. quis 108. 1. q. 5. (g) Samb. to. 3. cap. 9.

C A S U S I I.

EUMENIUS titulo simplicis Prioratus gaudens, cuius præsentatio Abati de S. Leonardo vindicatur, ejusdem dimissionem puram ac simplicem in manibus Abbatis præfati conficit, qui ab ipsa postera die Basiliū ad dictum

(a) Bibl. can. to. 1. p. 54.

(b) Ruzzus tr. de priv. Reg. jux. pr. 3. &c. (c) Probus tr. de Jur. Regis q. 1. a. 1. & q. 3. &c. 1. (d) V. Refignatio casu ultimo.

(e) Canon. Præb. 1. 1. q. 1. S. Gregor. in can. si quis dator. 1. q. 3. Paschalis in c. 7. b. in a. 11. in can. si quis. Præb. 11. in c. Clem. 11. in c. ex infinito. & Cœl. 11. in c. Nobis 11. in c. monia. &c. 1. t. (f) Nicolau. 11. in can. statuimus 107. & Urbi. 11. in c. quis 108. 1. q. 5. (g) Samb. to. 3. cap. 9.

Priorem præsentavit. Canonicae est ista renunciatio?

R E S P O N S.

Est hoc certissimo atque indubitate prorsus constitutum, renunciations puras ac simplices, ut Canonicæ sint, in manibus collatorum propriorum esse conficiendas. Inde sequitur, quam Eumenius in manibus Abbatis de S. Leonardo obtulit, dimissionem simplicis Prioratus Canonicae institutis omnino dissentire: neque prouide Basilio de eodem ratione legitima tuisse prouisum.

Cujus quidem decisionis fundamentum supeditant plurimæ Decretales summorum Pontificum Alexandri III. Gregorii IX. & Innocentii III. in qua ratione loquitur primo loco recentius summus Pontifex scribens ad Episcopum Tornacensem^(h); Universis personis sui Episcopatus sub distributione prohibebas, ne Ecclæsia tua Diocesis ad ordinacionem tuam pertinenter, abique afferens suo intrare audeant, aut desinere, aut te dimittere inconsueto. Quod si quis contra prohibitionem suam venire presumpserit, in eum Canonicas exercet ultio. Gregorius IX. (teu potius secundum observationem Python. Honorus III.) in quadam Decretali Episcopis Ujeticensi, & Agathensis inscripto⁽ⁱ⁾, idem quoque declarat, occasione cuiusdam Abbatis sanctæ Sedis immediate subjecti, qui dignitati sua Abbatis in manibus Religiosorum suorum renunciaverat. Cum igitur datus Abbas, inquit ipse Papa, cedere sine licencia nostra nequiviterit, nos tam electionem, quam cessionem predictas decurrentes irritas & inanes, mandamus, quatenus Abbatem ipsum loco suo refiri facias: quo integræ refiriuit, vice nostra recipias cessionem ipsius. Tandem Innocentius Tertius idem etiam habet de renunciationibus Beneficiorum, que Patronatu Laico subduntur^(k). Hi preterea, ait laudatus Papa scribens ad Archiepiscopum Trontheim in Norvegia, qui Beneficium Ecclesiasticum si dubitabat collatum sponse in manum Laicam resignantes, illud denuo a Laico suscepissent, eodem sunt Beneficio spoliandi: licet refugio talium facta Laico, nullam obireat firmatatem. Concilium Ponitense in Hungaria actum anno 1309. a Pontifice legato Clementis Quinti, & confirmatum a Clemente sexto anno 1346. decernit eandem multam ademptionis Beneficiorum, quod ea ratione fuerit obtentum: praeteraque mandat ut Beneficiarium^(l) ad Concl. quodlibet aliud inhabili ipso facto reddatur. Qui apud Labore præcedenti Conclilio concordat Avenionense^(m) II. Conc. p. 1. Concilium 1226. celebratum. Si voluerit ergo col. 1517. Basilio dictum sibi retinere Prioratum, ab eo (m) Concilium necesse est, ejusdem provisioem ac collationem statuimus 3.

C A S U S III.

GEDONIUS Canonicus & Theologus Doctor de Ecclesia Cathedrali Lombariensi, cui ex titulo Beneficij, & Sacramento dicto in Canonorum comitiis, antequam in possessionem iuri Beneficij induce-

R E N U N C I A T I O . 203

duceretur; incumbit sacras conciones habere quibuscumque Dominicis ac Festis diebus per annum, & continuum, actualiisque residentiam servare, sub pena, si absentatus fuerit, ejusdem multæ, qua solet animadvertisi in ceteros Canonicos, qui absque legitima causa absunt; vicibus variis repetitis per tres mensiles uno quoque anno ab anni quinque, ex quibus Beneficio gaudet, interrupit residentiam; ipse sedem degredi ruri apud suum Patrem, qui est valetudine admodum infirma, quique solitam causam vult, cum sibi fine intermissione assidere: inde factum est, ipsius redditum summopere immunit; ex qua quidem redditus diminutio ne, & significata ei denuntiatione juxta confutatas formas, ut aut officio suo fungetur, aut annexam dignitatibus Theologi Præbendam sponte dimitteret, cum nihil immutaret solitam agenti rationem; animum tandem adscit, ad abdicandam dictam Præbendam in manibus Episcopi, qui ejusdem collator proprius est; sed ea tamen adhibita conditione, quod a Capitulo sibi restituerent 500. librae quarum privatione fuerat ab eodem in penam suarum absentiarum multatus; aut si sibi denegarentur, Beneficium suum renegaret in favore cunctarum Ecclesiasticorum, qui neque apud Capitulum gratiosus est, & acceptus, neque apud ipsum sufficeret. Episcopum, cui animus est in ipsius locum sufficeret Euthymium Sacerdotem, qui ut singularis virtutibus habuit pecuniam summam, quæ nullo jure ei cedebat; sed quam, prætentis iniqua causa, adhibita quasi quadrupliciter violencia exprefit: quippe Canonicus Theologus annexos Præbendas sue fructus non possit suos efficeri; quin & onera & officia, quæ ad eandem spectant, rite adimplat ac perficiat.

Quam igitur exigit, pecunia confenda est præmium ipsius abdicationis constitutum; atque adeo similitudinem habet, ut si laudabiliter fungi; justam proficiat, bene ac laudabiliter abdicaret. Verum ab illo Titulari non potuit, nisi gratis, ac sine ipse mercede, illi Beneficio renunciari. Jamvero gratuita non sicut ista renunciatio, utpote quæ confidea non fuerit, nisi postquam extorxit, ac præ se numeratam habuit pecuniam summam, quæ nullo jure ei cedebat; sed quam, prætentis iniqua causa, adhibita quasi quadrupliciter violencia exprefit: quippe Canonicus Theologus annexos Præbendas sue fructus non possit suos efficeri; quin & onera & officia, quæ ad eandem spectant, rite adimplat ac perficiat. Quam igitur exigit, pecunia confenda est præmium ipsius abdicationis constitutum; atque adeo similitudinem habet, ut si laudabiliter fungi, justam proficiat, bene ac laudabiliter abdicaret. Verum ab illo Titulari non potuit, nisi gratis, ac sine ipse mercede, illi Beneficio renunciari. Jamvero gratuita non sicut ista renunciatio, utpote quæ confidea non fuerit, nisi postquam extorxit, ac præ se numeratam habuit pecuniam summam, quæ nullo jure ei cedebat; sed quam, prætentis iniqua causa, adhibita quasi quadrupliciter violencia exprefit: quippe Canonicus Theologus annexos Præbendas sue fructus non possit suos efficeri; quin & onera & officia, quæ ad eandem spectant, rite adimplat ac perficiat.

Quod pertinet ad ipsum Capitulum ultra mensem integrum animo constanti abnusset, sollicitant cuidam viro præpotenti, partequ Gedeoni acerime tuenti tandem cessit: & existimat, ut Ecclesiæ ab indigno ejusmodi subiecto expediret, sibi licere, quas ei detrahi iusterat, 500. libras reddere; atque, eas revera ipsi numerari mandavit cuidam Canonico, qui sibi sicut adjunxit Euthymium de his, que in dicto negotio peracta fuerant, omnino eruditum: quod ubi factum est, Gedeon accessit Notarium, & præbendam memoratam pure ac simpliciter dimisit in manibus Episcopi, a quo sine mora de eadem Euthymio fuit prouisum.

Tandem nec ipse Gedeon successor valet a via Simonis vindicari; quandoquidem occultarum artium ac machinationum, que in isto toto negotio strucere fuerunt ac molitus, non fuerit ignorans, atque etiam presens interfuerit numerante Gedeoni pecunia, & eum comitatus sit, cui defenda eis illius pecunia provincia fuerat demandata. Idcirco, cum perpetrata simonia locutus sit ac participes; neque nisi completa illa solutione, ei non fuerit prouisum de memorato Beneficio, quod aliquo Gedeon non abdicavisset; concludendum est, collatas ipsi provisiones esse nullas; & quos inde percepit, eum obligari, ad restituendos fructus Ecclesiæ, aut pauperibus; nisi forte, quam Summus Pontifex ei concedere non distibuit, nova alteri collationi adjungere velit condonationem fructuum, quos sibi vindicavit, posito quod aliunde mereatur, ut sibi in integrum remittantur.

C A S U S IV.

MEDARDUS Canonicus de quadam Ecclesia Cathedrali, cum gravissimo pericolo si mox mortbo detineretur; Florentius, qui valde peroptabat Tito confulere, eique præfati Canonici Præbendas affere, & conspirabat cum Notario, tum Telfibus qui ei aderant, offert Medardio ut ei subscriptabat, dimissionis instrumentum, in favorem Titi, ei imponendo persuaderet, eis apocham scribendam villico ipsius, qui iam accederat, summa 300. libraram ei numeraturus. Quia de repetitur, 1. Quid juris? 2. Quid factio opus? quandoquidem & Medardus præfato instrumento proprium chirographum apposuerit; & Titus, quem dolum omnino fugiebat, ex suppeditatione illa abdicatione, de præbenda sibi provideri impetraverit?

R E S P O N S.

Respondemus 1. cum Gedeon ex institutione & natura sua Præbenda, atque etiam juxta Decre- tum Concilii Basiliensis tenet⁽ⁿ⁾, ad onus continuos in eadem residentia, & ad observacionem suorum aliorum, quæ eidem anno eduntur, officiorum, quemadmodum ad illæs implenet ex dicto sacramento, quando receptus est, se aliunde obligavit; ipsum non potuisse sine gravissimo peccato aduersus Justitiam deesse officio actualis & continua residentia; lacras concioni diebus Dominici habendæ, ceterisque, quæ ei incumbunt, maniis adimplendis; atque adeo jure admodum in eum animadversum fuisse ista multa, de qua sermo sic in institutione questionis.

2. Quidquid inde diminutionis annuorum redditu impegne in crimen falsi, ac fibimeti ipsius insuffice notam insigni falseriorum. 2. Irrita ac nulla est renunciatio, & quæ eam postmodum

(b) 1. id. Conc. rit. de collat. S. Ordinat.

(c) Edict. Au- relianensi. a.s.

(d) Perspicuum est, Florentium, Notarium, & adhibitos cum eo Telfes, omnes unanimi confundit impegne in crimen falsi, ac fibimeti ipsius insuffice notam insigni falseriorum. 2. Irrita ac nulla est renunciatio, & quæ eam postmodum

fib.

(a) Concil. Basili. fest. 31.

RENUNCIA.

monica in foro exteriori: neque ex illis unam sufficere, ut inde exurgat completa probatio: sed reliqui prudentie Judicis, ut nullus vim aliquo modo ponderet.

Ex qua fufori omnino argumentatione Navari colligitur 1. non intendisse S. Pium V. damnare tanquam simoniacam, presentationem aut collationem confessam in favorem alios amici, ipso Religante pollutante, postquam liberat voluntati Patroni, aut Collatoris permisit suum beneficium, quod pure ac simpliciter abdicavit in ipsis manibus, antequam tuam ei mente mentulus aperuerit; sed eam tantummodo presentationem aut collationem, que non accesserit, nisi ex aliquo pacto, aliquaque conditione five expressa, sive tacita, quod Patronus, aut Collator Beneficium ei personaliter concederet, que sibi a Resignante significatur. 1. Verum equidem est, si posset in foro exteriori probari mentis propositum, quod Resignans habuisset transferendi suum Beneficium in favorem alterius, inde futurum fuisse locum aliquem subdorandum Patronum inter, & Collatoris pactum aliquod factem tacitus intervenisse; at non futurum ejusmodi simpliciter conjecturam, que si sola foret, in foro exteriori sufficeret, neque a fortiori in foro conscientiae, ad palam faciendum praeditum patrum, nisi aliunde siccurenerat gravissima suspitiones, ex quibus exfligeret aliquod certissimum, quae indubitate fidei argumentum.

Ex quibus concludimus, siquidem nullum patrum expressum neque tacitum, neque ulli aliqua condicio accesserit ex parte Epipodis, neque ante, neque etiam post ipsius dimissionem in manus Balduini confestam; sed tantummodo simplex rogatus, ex quo Balduinus non poterat in rei veritate impediri, quoniam, cui libuit, alteri Beneficium conferret: non esse, unde contendatur, ullam confidentiam culpabilem in care intercessisse: quamquam, ut jam fuit observatum, in eo potissimum reprehendens fit Epipodus, quod convivium, quo Patronum exceptit, de industria adhibuerit, ut inde ad concedendam, quam eum rogavit, gratiam magis inclinaretur, atque adeo cum presentationem, tum collationem, quae præstata fuerunt in gratiam Hieronymi, valere omnino non tantum in foro conscientiae, sed etiam in foro judicis. Jam ergo finem hic loci dicendi faciamus: neque videtur esse necessarium, quos appellavimus, Authorum testimonia attexere.

Juvat nihilominus advertere, si Epipodem Hieronymus induxisse, ad excipiendum delicato prædicto convivio Balduinum, promittens futurum, ut ipsius ea de re impenitam vel in integrum, vel ex parte dumtaxat disfolveret: jam alia profusa ratione de his fore judicandum, & utrumque simoniacum habendum.

C A S U S VII.

Est hæc ab annis quinqaginta & amplius inducta consuetudo ad Capitulum Ecclesiæ Collegia-
tæ de S. Porciano, & robora quadam quasi Ca-
nonicum tacita conventionem, ut Præbenda aliqua
Beneficia de dicto Capitulo pendentia ei, qui
renunciationem offerit nominis Resignantium aut
iis, qui futuros in Beneficis suis designant suc-
cessores, conferantur. Num ita iste rationem
præ se fert alicuius simoniæ?

RESPONS.

Non est ambigendi locus, quin ejusmodi confu-
tudo vitio simoniæ insciatur: quod quidem fa-
cili proflus negotio evincitur ex duabus Bullis S.
Pii V. quas, in dictuendo IV. casu, retulimus,
& quibus diffiditissime prohibetur omnibus Colla-
toribus, Electoribus, atque Præsentatoribus, ne
permittant a Resignantibus futuros, quos peraptant,
in Beneficiis suis successores sibi designari: nec vel
et iudicant Beneficia, quorum sibi deferuntur
abdicationes, iis concedere, qui sibi verbo aut quo-
que in ipsis cumque alio nuto, vel signo indicabuntur (a).
Quanta breviter: Ne verbo quidem, aut nuto, vel signo. Ex quibus
Bullis 3. & 4. iudicantur, eodem simoniæ reatu constringi tam Col-
lators, & latores, quam Resignantes, qui fecerit, aut et-

jam præter vel formam prædictarum S. Papæ du-
rum Bullarum attentant.

S. Raimundus de Pennafort talen consuetudi-
nem arguit tanquam Simoniacam (b), propterea
quod quæcumque pactio spiritualibus accedens a
SS. Canonibus omnino interdicatur. En quomodo
proponit questionem: Quid de quadam consuetudi-
ne, que in plerisque Ecclesiæ involvit: videlicet dum
debet heri multi Canonici, dicunt Majores preci-
pius ad invicem: canonizamus nepotulos nostros
placet tibi de meo, & mihi placet de tuo. Sic pa-
ciscuntur per hec verba, vel aquilonem. Enipius
replies: Respondet, quod committitur simonia:
qua dicit Canon (c), abit omni padio; cestet con-
ventionem. Jamvero est quædam conventionem, que pa-
ratæ consuetudini fundamento est; quemadmodum
supponitur in specie, quam impicimus. Equidem
tacita tantummodo videatur: at non idea minus
culpandi sunt Canonici, siquidem Deus ad men-
tem potius, quam ab ipsa verba attendat; & inten-
tum ejusmodi, seu tacitam conventionem S.
Pius V. quinquagesima sua octava Constitutione
condemnet: & ipsi tandem Canonici inductæ
consuetudini inherentes resignations in favorem
quædammodo admittant: quod quidem jux penes est
Summum duxitaxat Pontificem: ut jam obser-
vamus, propter ipsum potestatis plenitudinem,
qua potissimum præstat. Ipsius igitur folius est,
præfata conventionem ad regi & recli ratio-
nem & normam exigere, eamque purgare ab
omni simonia. Unde lequitur a Canonico de præ-
dicto Capitulo, cui animus est propriæ salutis
conculere, omnes vires & nervos intenti ope-
rare, ut ista consuetudo penitus ac radicis abole-
atur, in terrena abstineri a luxuria ferendo in
gratiam eorum, quos noverit fuisse a Resi-
gnantibus designatos.

Addi potest iis, quæ diximus, ea de causa ar-
guendam damnandamque esse ejusmodi consuetu-
dinem, quod patrocinetur hereditaria Beneficiorum
successioni, eamdemque aperte introducat.
Quippe vera causa, propter quam isti Canonici ad-
ducuntur, ad Beneficia concedenda, non alia sit,
quam ipsa voluntas Resignantium, qui, quos sibi
successores proponunt, ipsis designant. Jamvero
semper detectata est Ecclesia adiutum ad Beneficia
ex iure successionis, & nichil non tentavit, ut eum
interdicatur, ac penitus intercluderet: ut patet ex
innumeris Decretis, quæ ea de re pro temporum
divertiture, & eo porissimum, quod a Sum-
mo Pontifice Hilario constitutum est in quadam
Synodo, quam Roma habuit anno 456, quodque
referuntur in Decreto Gratiani (d): Ex Decretis (e) Bulla
Alexandri III, in tribus ex ipsis Decretalibus, can. Perpet-
uorum due priores Archiepiscopo Cantuariensis, 3. 1. 4. 1.
tertia vero Episcopo Oxfordie inseruntur (e): Ex Decreto secundi Concilii Generalis Lateranen-
sis anno 1139, sub Innocentio II. celebrati (f).
Ex Decreto Tridentini Concilii, quod allegavi-
mus in responso ad quartum calum: & ex duabus
Constitutionibus S. Pii V. in eodem loco cita-
tis. Indeque prodit, quæ fugienda sit ac de-
ploranda animi excitatio tot Beneficiariorum, qui
que magis ingravescit morbus, & terribilis illi-
 dies infat, quo Supremo Judici reddituri sumus fa-
ctorum rationem: eo acritus contendunt, ad trans-
ferenda in Ius proximos Beneficia, quæ dimi-
te coguntur, abique eo quod nullatenus accen-
dant, utrum, quas sibi abdibent, rationes ipsi
Ecclesiæ cum intentis, tum illitius contentiant:
ne sepius incepient, num præfati proximi
iis, quæ requirantur ad possidenda isthacæ
Beneficia, dotibus commendentur.

(BENEFICIO.
(BENEFICIARIUS.)
(COLLATIO.)
Vide (CONFIDENTIA.)
(PERMUTATIO.)
(PROVISIO.)
(SIMONIA.)

RESIDENTIA EPISCOPORUM.

RESIDENTIA EPISCOPORUM

A PPELLATIONEM fortitur Residentia commoratio non interrupta, quam
Beneficiarius habet in loco, in quo situm est ipsius Beneficium, ut prom-
pus semper reperiatur, atque expeditus ad eidem interviendum. Eam autem
Polmanus definir ratione sequenti (a). Residentia est in loco Beneficii personalis (b) Polman.
commoratio, minorumque Ecclesiæicorum functio.

Ad residentiam in Episcopatibus suis Sedibus Episcopi eadem prorsus ratio-
ne tenentur, qua ceteri Beneficiarii, ut sunt Parochi, aut Canonici, aut qui
Beneficis gaudent, quibus animarum cura annexa est, aut qui ad eamdem ex
ipsa suorum Beneficiorum institutione obligantur.

Consentunt Doctores, primis Ecclesiæ facultis obtinuisse, ut quicunque Clerici
sic titulis suis alligarentur, atque inhærent, ut ab iis, inconfuso Episcopo,
neque verbis expressis permittente, digredi nullatenus iisdem licet: Alioquin
excommunicationis pena subjiciebantur. At ubi usus Ordinationum sine præfixo
titulo caput invalescere, Clerici, quibus nullus titulus cedebat, facultatem at-
tribuere sibi domicilio, in eo loco, qui sibi magis arridebat, stabilendi, nihil
curantes quidquam laboris & operis sui in utilitatem Ecclesiæ impendere: que
quidem perversitas eo usque increpando devenit, ut ipsi etiam Episcopi a suis
Diœcessibus absque causa legitima absentari præsumperint. Quod sati manifeste
colligitur ex ipso prohibitorio Decrero, quod Concilium Antiochenum habitum
anno 347 (b), ipsa terum necessitate compellente, traxit, quo interdicebatur Epis-
copis, ne frequentarent Aulam Principis, nisi ex copia sibi facta scripta a ceteris
ejusdem Provincie Episcopis, atque potissimum ab eo, qui Metropolitanus erat.

Iisdem Concilium Sardicense (c) prohibuit verbis generalioribus, ne ultra
tres hebdomadas abesse a suis Ecclesiæ attendarent, nisi ex causa aliqua urgente
simil, atque cognita; & idem proibitorum interdictum ad Clericos etiam
inferiores extendit. Verum subsequentibus seculis, cum ex ambitione simul
& cupiditate, Beneficiorum Beneficium cumulandorum prurigo expudorata
frontem attollere cepisset; Prælati perinde ac alii residentia servanda sic in-
dormiverunt, ut eorum rurimi plerique vita sua partem insumerent in
circumvoltagis liminibus Principis, quo sibi aut nova Beneficia, aut ratio-
nem vivendi gratiore atque commodiore pararent; qua de re adire licet,
quam Petrus Bleensis haber acerbissimum de tanta nequitia expostulationem (d).

Cui quidem tanto malo remediam afferre aliquod conatum fuit Concilium (e) Conc. Tr. 11.
Tridentinum (e), & constituit, futurum deinceps, ut Episcopus non posset
ultra duos, aut tres menses in anno a sua Diœcesi abesse, nisi longiorum ab-
sentiæ, requireret causa aliqua, quam legitimam atque omnino urgentem redi-
deret charitas, necessitas, obedientia, aut ipsius Ecclesiæ evidens aliquod
modum.

Edictum Bleensem (f), quo comprobatur, atque confirmatur laudati Concilii (g) Art. 14.
Decretum, eamdem residentia Legem imponit Episcopis. En quibus verbis
enunciatur: Obligabuntur Archiepiscopi, & Episcopi ad onus residentia in suis Eccle-
siæ, & Diœcessibus, & ad personalem omnia officia sui partium functionem, in cuius
residentia deselut nullam poterunt legitimam habere excusationem, nisi ex aliquibus cau-
sis justis & rationi consentaneis, jureque ipso comprobatis, quas aut Metropolitanus, aut
antiquior Episcopus Provincie testificabuntur. Alioquin & nisi præsenti Edicto paruerint,
præter Canonicas animadversiones a Concilis constitutas, multabuntur fructuum adempio-
in custodia, atque tradentur in manum nostram, addicendi sarcendi Ecclesiæ dirutis, &
subsidio pauperum locorum, & aliis piis usibus.

Habet præterea citatum Edictum, ut quicunque Præfules teneantur in suis
Ecclesiæ præsentes adesse imprimis tempore Adventus, Quadragesima, Festorum Na-
tivitatis Domini, Paschatis, Pentecostes, & die Festo Corporis Christi.

Eamdem antea jam induxerat obligationem Carolus IX. Edicto suo Aure-
lianensi (g) anno 1560. promulgato, tam Episcopis, quam aliis sub pene adem-
pionis beneficis illorum temporanei reditus, & ejusdem sub custodiæ traditionis. At
que revera quidem Episcopo eo magis incumbit obligatio residentia, quod
aliquin nequeat omnium Parochorum, Vicariorum, Sacerdotum, atque ea-
ponas Tom. III.